

Przy mikrofonie Dariusz Rosiak, dzień dobry Państwu, zapraszam na RAPORT na dziś. Prezydent Wołodymil Załajński jest dziś w Polsce, gdzie spotyka się z polskimi władzami i ukraińskimi uchodźcami, jakie będzie przesłanie tej wizyty dla jednych i drugich, a w Moskwie śledztwo w sprawie zamachu na program nowskiego blogera i ostrzeżenia przed skutkami wstąpienia Finlandii do NATO. W Nowym Jorku wielki spektakl polityczno-medialny, czyli przesłuchanie byłego prezydenta Donalda Trumpa w sprawie 34 przypadków fałszowania dokumentów biznesowych, Trump nie przyznaje się do winy i twierdzi, że oskarżenie jest motywowane politycznie, czy dowody wobec byłego prezydenta wystarczą, by sąd podzielił zdanie prokuratora i czy cała sprawa rzeczywiście osłabi Trumpa politycznie, czy wręcz przeciwnie. O tym w raporcie na dziś 5 kwietnia 2023 roku. Raport na dziś to środowa odmiana raportu o stanie świata programu finansowanego przez słuchaczy, programu, który istnieje dzięki słuchaczom. Za wszystkie wpłaty z serca Państwu dziękuję, a jeśli ktoś chciałby domączyć do grona patronów raportu, zapraszam na mój profil w serwisie patronite.pl, za jego pośrednictwem najłatwiej z bezprzec. Odres raport rosiaka ma upadzi mail.com, adres z naszej strony raportostanieświata.pl. Adrian Bąki, Krzysztof Wawrzak w reżyserce Studia Efektura. Zaczynamy. Moim pierwszym gościem jest Wojciech Konończuk, dyrektor ośrodka studiów wschodnich. Dzień dobry. Dzień dobry. Po co przyjeżdża prezydent załajski do Polski? Myślę, że z dwoma przesłaniami. Po pierwsze, żeby podziękować za dotychczasowe wsparcie, a po drugie, żeby po prostu więcej. Pewnie to będzie taki ważny sygnał, jaki on dzisiaj w przemówieniu na Zamku Królewskim wyśle mówiący. Bardzo Wam dziękujemy, jesteście jednym z najbardziej oddanych i wiernych przyjaciół Ukrainy, ale to cały czas jest za mało, dlatego że Ukraina jeszcze wojna nie wygrała. A jeśli mają wygrać, co jest także w Waszym interesie, pewnie to stanie zniłansowane, nie w taki dosłowny sposób, to potrzebujemy w dalszym ciągu wsparcia. Dzieje się to, co musiało się stać, to znaczy w tych stosunkach polsko-ukraińskich pojawiają się zadry. One nie po raz pierwszy się pojawiają, bo pamiętamy historię z przewodowa, która, powiedzmy sobie szczerze, do tej pory nie została wyjaśniona i nie wiem, być może w trakcie tej wizyty również jakieś informacje w sprawie tego incydentu będą miały miejsce. Mówię, incydentu, ale pamiętajmy, że tam ludzie zginęli, prawda?

I jakie są te kanty, które wymagają wygładzenia, jeśli w ogóle są w stosunkach polsko-ukraińskich w tej chwili?

Te kanty są, czy też zadry, jak Pan redaktor powiedział, ale to, że one są, to jest naturalne.

Każdymi sąsiadami są różnego rodzaju napięcia.

Żadne relacje sąsiedzkie nie są od nich wolne.

W przypadku Polski i Ukrainy to są sprawy po pierwsze historyczne, które nie są załatwione i myślę, że wojna też nie sprzyja ich załatwieniu.

Tutaj myślę, że powinniśmy się uksbroić w cierpliwość, bo państwo, które jest w stanie wojny egzystencjalnej, uczciwego, głębokiego rachunku sumienia po prostu nie zrobi.

Druga sprawa to są kwestie...

Czyli nie powinniśmy liczyć na to, że sprawy związane z Wołyniem będą poruszone w trakcie tej wizyty?

Myślę, że będą, ale nie wiem, czy publicznie, że zdziwiłbym się, gdyby zostało poruszone to publicznie.

Zbliża się okrągła osiemdziesiąta rocznica z Brodni Wołyńskiej.

Myślę, że może jakieś gesty strony ukraińskiej padną, natomiast nie spodziewałbym się znowu zrobienia rachunku sumienia czy też powiedzenia czegoś, a co czekamy od wielu, wielu lat.

No i druga sprawa, ten drugi wymiar, to są kwestie gospodarcze, gdzie kwestia rywalizacji między producentami żywności z Polski i z Ukrainy, ona jest i ona będzie, ona będzie narastać.

To, że od roku Ukraińcy mają otwartą, nie mają granicy celnej do Unii Europejskiej, część ukraińskiej żywności z Boża osiada w państwa gościnnie, także w Polsce, co w negatywny sposób odbija się na producentach rolnych w Polsce, na Węgrzech, na Słowacji, w Rumunii i tak dalej.

No to jest coś, co już jest problemem i to pewnie problem, który będzie, będzie ruscy. Natomiast miło tych zadr, ja mam wrażenie, że jednak znacznie większy jest ten obszar interesów wspólnych, który nas łączy, a nie dzieli.

I przede wszystkim kwestia bezpieczeństwa i kwestia przyszłości regionu po, po wojnie.

No właśnie, może o tej drugiej kwestii porozmawiamy,

bo pojawiają się takie głosy, że Polska owszem jest krajem, który w sposób, no rzeczywiście spektakularny pomaga Ukrainy, ale poczekajcie, poczekajcie, mówią krytycy, jak przyjdzie do odbudowy, to znowu znajdą się tam.

Amerykanie, Niemcy, Francuzi, Brytyjczycy, a Polacy będą hubem transferowym.

Tak jak teraz Rzeszów jest hubem transferowym, to zostaniemy tak samo hubem transferowych takich firm, które będą zarabiać na odbudowie Ukrainy.

Nie ma wątpliwości, że będą Niemcy i będą Francuzi, Brytyjczycy, Amerykanie, ale ja też nie mam wątpliwości, że będą Polacy.

To znaczy, projekt odbudowy Ukrainy, który się jeszcze nie zaczął, i nie wiadomo kiedy się zacznie, poza jakimś punktowym odbudowaniem zniszczonych szpitali, przychodni, lekarskich, czy szkół, bo to jest oczywiście konieczność.

Natomiast na większą skalę dopóki ta wojna trwa i nie ma bezpieczeństwa pewnionego na Ukrainie, dopóty nie ma mowy, aby jakiegokolwiek większe środki międzynarodowe na Ukrainę mogły popłynąć.

Natomiast jak już do tego dojdzie, a kiedyś do tego dojdzie, chociaż pewnie poczekamy na to dłużej niż krócej, to mam wrażenie, że skala tego projektu będzie to jako ogromna, to są setki miliardów dolarów, które będą do wydania w relatywnie krótkim czasie, powiedzmy dekady, że wystarczy dla wszystkich, także dla polskiego biznesu i myślę, że też nie doceniamy polskiego biznesu.

Jak sobie popatrzymy na ostatnie 30 lat rozwoju gospodarczego Polski, to jest oczywiście gigantyczny sukces, który częściej doceniamy osoby spoza Polski, niż sami Polacy.

Więc mam wrażenie, że polskie struktury biznesowe, polscy przedsiębiorcy, oni też w tym kierunku działają i działać będą, niezależnie od działań polskiego rządu.

Czy ma to jakieś znaczenie, że do tej wizyty dochodzi dopiero teraz, kiedy prezydent Zaleski odwiedził już kilka krajów zachodnich, które pomagają Ukrainie? Myślę, że to jest to coś, oczywiście zwraca uwagę mediów i słusznie, to, że prezydent Zaleski z pierwszą wizytą poleciał do Waszyngtonu, jest naturalny, dlatego, że bez Stanów Zjednoczonych, bez wsparcia militarnego, ale też roli przywódczej jest oczywistością, że dzisiaj Ukraina byłaby w znacznie, w znacznie gorszym miejscu.

Potem był w Brukseli, to też jest trochę naturalny kierunek wizyty, bo Ukrainę zależy na tym, żeby mimo wojny dalej integrować się z Unią Europejską.

Natomiast zwróćmy też uwagę, że to jest pierwsza oficjalna wizyta, oficjalna, nierobocza, prezydent Zaleski.

Zresztą był w Wielkiej Brytanii na przykład.

Ale także z wizytą roboczą.

To były dwa jego wyjazdy zagraniczne, Waszyngton jako pierwszy i potem połączenie Bruksela i Londyn.

Więc to, że on z pierwszą oficjalną wizytą, towarzyszącą żonką, przyjeżdża do Warszawy, myślę, że to jest ważny, ważny symbol polityczny, i on to pewnie powie dzisiaj, że Polska jest ważna i naród ukraiński jest Polsce wdzięczny.

Myślę, że też o jego otoczeniu rozumiem też pewną wrażliwość polską, jeśli chodzi o to, że my jednak lubimy, jak to inni podkreślają, ile my ześmy dla tej Ukrainy zrobili, jakie koszty ponieśliśmy.

Więc tak, żebyśmy chcieli, żeby strona ukraińska to doceniała.

Porozmawiajmy jeszcze o terminie tej wizyty,

bo to się dzieje w momencie, kiedy mamy trochę dziwną, nie wiem czy dziwne, to jest odpowiednie słowo, trudną sytuację na froncie.

Mamy obronę Bachmutu, mamy ciągle przypominanie o tym, że Ukraina przygotowuje się do kontrofensywy i połączenie tych rzeczy wraz właśnie z jak rozumiem pewną ofensywą dyplomatyczną, która tutaj w Polsce nastąpi i która będzie polegała na przypominaniu,

że Ukraina potrzebuje broni, potrzebuje ciągle wsparcia.
Czy to wszystko składa się na obraz dyplomatyczny tego, co się dzieje w Warszawie dzisiaj?
Myślę, że się jak najbardziej składa.
To jest oczywiście najwralgiczny moment tej wojny.
Po z jednej strony od pół roku mamy pewien pad, pewną stagnację.
Żadna ze sobą nie stanie, Rosyjanie nie zostanie pójsć do przodu,
a Ukraińcy nie są w stanie odzyskać terytorium, które stracili.
Aczkolwiek w powietrzu wisi Ukraińska kontrofensywa,
do której Ukraińcy się dłuższego czasu przygotowują,
gdzieś tam w obłodzie trzymają doborowe jednostki
i cały czas zbierają sprzęt zachodu.
Z jednej strony mówią, że tego sprzętu jest za mało,
ale z drugiej strony wysyłają cały czas sygnały,
że Ukraińska kontrofensywa jest kwestią czasu.
I ona pewnie jest kwestią czasu,
tylko że ona też będzie niezwykle ryzykownym krokiem politycznym,
ale przede wszystkim wojskowym dla Kijowa.
Czy to jest tak jak mówił prezydent Czech,
że Ukraińcy mają jeden strzał, jedną szansę,
jeśli kontrofensywa okaże się nieskuteczna,
to zebranie tej dynamiki wojennej,
dynamiki militarnej oraz dynamiki dyplomatycznej,
aby utrzymać wsparcie będzie bardzo trudne?
Prezydent Czech jest też generałem,
nawet i się emerytowanym, i myślę, że wie, co mówi.
Ja nie jestem ekspertem od spraw wojskowej,
więc bazuję na mądrzejszych ode mnie.
I wszyscy, właściwie mamy pewien,
jakiś wspólny mianownik, wszyscy mówią,
że rzeczywiście będzie jeden strzał.
Jeszcze Ukraińcy trafią w dziesiątkę
i będą w stanie siły rosyjskie na tyle pokonać,
żeby choćby przeciąć,
czy nie choćby, albo aż właściwie,
przeciąć korytarz, jaki łączy dzisiaj Rosję z Krymem,
pójsć w stronę Melitopola,
bo to jest chyba ten najbardziej naturalny kierunek uderzenia,
to od tego będzie zależało przyszłość tej woli
także w dalsze wsparcie.
Zachód dzisiaj czeka na sukcesy ukraińskie.
Jak się okaże, że tych sukcesów nie będzie,
to te głosy dzisiaj, które nie są jeszcze dominujące,
mówiące, że Ukraina nie ma szansy wygrać wojny z Rosją,
zrobiła więcej niż cokolwiek od niej oczekiwał,

ale rzadko kiedy z tym gigantem, militarnym,
ktoś może wygrać,
więc tego typu głosy staną się głosami wręcz dominującymi.
Myślę, że taka potencjalnie nieudana kontrofensywa,
aby ona nie była nieudana.
Ona też płynie na moralne społeczeństwa ukraińskiego,
które z jednej strony wie, że nie ma wyjścia,
bo to jest dla nich wojna egzystencjalna,
w bardzo fizycznym poczuciu tego słowa,
ale z drugiej strony, gdyby się okazało,
że nie ma sukcesu militarnego
i Ukraińcy nie tylko nie odzyskują ziemi,
ale tracą doborowe jednostki sprzed,
no to wobec tej sytuacji Ukraina będzie w znacznie,
w znacznie gorszym położeniu.
Co to znaczy sukces kontrofensywy?
My jesteśmy w stanie w tej chwili już zdefiniować, o co chodzi?
Myślę, że choć głównie odzyskanie
przynajmniej istotnej części ziem, które Ukraińcy
stracili po 24 lutego.
Czyli dużej części Dombasu?
Czy częściowo da się odzyskać Krym, czy nie?
To jest sukces tej kontrofensywy.
Myślę, że w tym etapie nikt na to realnie nie idzie,
choć Krym się regularnie pojawia
w narracji politycznej zamiast Kęgo i jego ludzi,
ale to chyba trochę na zasadzie, żeby
ku pokrzypieniu serc.
Myślę, że jeśli uda się odzyskać to, co Ukraina
w ciągu ostatniego roku straciła, to będzie ogromny sukces,
który sprawi, że nikt nie robi przegranej,
wszyscy lubią tych, którzy zwyciężają.
Gdyby się okazało, że armia ukraińska,
które będą w stanie odzyskać
choćby dużą część terytorium, które straciły,
to sprawi, że poziom wsparcia
będzie kontynuowany,
ale też pewna dobra atmosfera,
która jest wokół Ukrainy,
ciągle jeszcze jest wokół Ukrainy,
ona w stanie utrzymana.
Jeszcze słowo na temat Bachmutu, bo cały czas o tym rozmawiamy,
ale chciałbym być może, żeby słuchacze też
zrozumieli,

dlaczego Ukraińcom zależy tak bardzo
na utrzymaniu tego miasta,
mimo że
po wielu wojskowych wskazuje,
że to po prostu nie ma sensu, że ofiara,
którą Ukraińcy płacą za to, ofiara
w ludziach, ofiara w sprzęcie, ofiara
w wysiłku wojennym, jest tego
niewarta. Dlaczego Bachmut jest tak ważny?
Bo Bachmut stał się symbolem
politycznym tej fazy wojny,
trochę na życzenie
Kijowa, bo to Kijów
tak wysoko podniósł stawkę, mówiąc, że nie oddamy
już teraz ani pięci ukraińskiej ziemi,
możemy tylko przeć do przodu i odzyskać,
to to jest nasze.
Kijów sobie zdaje sprawę z nastrojów
w społeczeństwie ukraińskim,
znaczy Ukraińcy są zdeterminowani,
wierzą w zwycięstwo, to wszystkie badania
pokazują, że Ukraińcy wierzą w to, że są w stanie
coś, co pewnie ponad rok temu było
niemożliwe do wyobrażenia,
czyli nie tylko obronić swoją niepodległość,
ale też odzyskać to, co jest ich.
Na to się z kolei nakładają pewne
oczekiwania, także
jeśli chodzi o zachód, to znaczy
zachód mimo tego, że z jednej strony nieformalnie
krytykuje Ukraińców, mówiąc, że
czy obrona Bachmutu
jest warta w życie tych tysięcy ukraińskich
żołnierzy, którzy tam zginęli,
myślę, że Zemański, który trochę jest
zakładnikiem pewnych
oczekiwań społecznych, które sam rozbudził,
nie ma dzisiaj wyjścia i on po prostu
on i jego generałowie
postawili sprawę jasno, czy Bachmut jest ukraiński
i Bachut musi być ukraiński.
Rosja rozmiści broń nuklearną na Białorusi.
Co to znaczy, co to zmienia?
Myślę, że zmienia to paradoksalnie

nie tak znowu wiele, dlatego, że to jest głównie demonstracja polityczna na użytek zachodu.

Pamiętajmy, że broń rosyjska nuklearna jest w Kaliningradzie, czyli również blisko granicy polskiej, granic natowskich. Rosjanie w ostatnim czasie też prowadzą zmasowaną operację psychologiczno-propagandową na użytek elit zachodnich, społeczeństw zachodnich, przekonując właśnie znowu, że to jest wojna, której Ukraina nawet ze zwałnym wsparciem zachodu nie jest w stanie wygrać. To jest taka trochę próba robienia do złej gry, pokazywania przez Rosję. Jesteśmy zdeterminowani do tego, żeby tę wojnę za wszelką cenę, nie zależnie od tego, ile set tysięcy żyć żołnierzy rosyjskich przyjdzie nam położyć, to Rosja tę wojnę wygram, mówią Rosjanie.

Dlatego też doszło do zbitcia tych amerykańskiego drona nad morzem czarnym, czy właśnie do deklaracji Putina, mówiącej, że będzie, ale zobaczmy też, kiedy będzie w drugiej połowie roku.

Krem wysłał sygnał do elit zachodnich, mówiący, mamy jeszcze czas na dyskusję, mamy czas na negocjację.

Prawda rosyjskiego blogera, władlena tatarskiego i aresztowana Daria Trepowa, osoba, która prawdopodobnie przyniosła tę bombę do kawiarni w St. Petersburgu. Czy my coś sensownie możemy powiedzieć o tym zamachu na tym etapie? Myślę, że mamy dwie główne linie interpretacyjne.

Służby ukraińskie, które być może wykorzystają nie do końca świadomą osobę, co na wnosi na salę do tej kawiarni. Też według informacji miały być Prigorzyń, czyli szef

Grupy Wagnera Bracizio w tym spotkaniu. I tu byłby ten motyw, gdzie Ukraińcy rzeczywiście pewnie chcieliby go zlikwidować, bo gdyby doszło do zamordowania w ten sposób Prigorzyna, to byłby na pewno duży, także propagandowy sukces ukraiński. Ale ten drugi świat interpretacyjny to jest jednak coś, co nie możemy wy, czego nie możemy wykurzyć. To są różne rodzaj porachunki wewnątrz rosyjskie. Gdyby tak się rzeczywiście okazało, no to pytanie, co to nam mówi na temat różnych grup w rosyjskiej alicie władzy. A co nam mówi członkostwo Finlandii w NATO? To znaczy pytam o to dlatego, że chyba tak na pierwszy rzut oka, oprócz wielu innych rzeczy, które nam to wydarzenie mówi, o wzmocnieniu NATO, o tym jak silny sojusz staje się dzięki, no tej wspaniałej armii chińskiej, dysponującej znakomitym uzbrojeniem, przygotowaniem do wojny, to to jest jakby na to nie patrzeć. Nieprawdopodobna kompromitacja polityczna Putina. Tak dramatycznie zła kalkulacja w Rosji chyba muszą ludzie to widzieć. To nie jest tak, że propaganda wszystko przykryje. To jest na pewno porażka strategiczna rosyjska. To, że Finlandia zrezygnowała ze swojego wcześniejszego statusu, zdecydowała się dołączyć do sojuszu północnoatlantycznego, ale to jest tylko niewielki wycinek serii porażek strategicznych, jak i Rosja w ciągu roku odnosi. I one może niekoniecznie są bardzo publiczne, ale jak zwrócimy uwagę na przykład na to, co robią elity

w Kazachstanie, czy w państwach
Kaukazu Południowego, to
mam wrażenie, że wszędzie
jest ucieczka od Rosji. Wszędzie jest
przekonanie, że ta wojna
zdecyduje nie tylko przyszłości państwa ukraińskiego,
ale także całego regionu,
więc bardziej formalnie, nieformalnie,
ale dzisiaj mam wrażenie,
że ogromna część, pewnie poza
elitą w mińsku polityczną,
kiblicuje zwycięstwu ukraińskiemu,
stając sobie sprawę, że to będzie
to wydarzenie, które
zapoczątkuje zupełnie nową epokę
polityczną w tej części świata.
A od strony militarnej Rosja też
nie jest w stanie nic zrobić, no nie przeniesie
teraz połowy armii na
granice z Finlandią, bo jest zajęta
wojną w Ukrainie, no to nie ma
takiego ruchu w zasadzie, który
byłby w jakikolwiek sposób
niebezpieczny, w jakimkolwiek
stopniu zagrożeniem dla sojuszu.
Dokładnie tak i zwróćmy też uwagę, że
mówimy o Bachmucie, o tym, że linia
frontu stoi w miejscu od 6 miesięcy,
mimo tego, że Rosjanie ogłosili
mobilizację, ją przeprowadzili i prawdopodobnie
mają również serię mniejszych ukrytych
mobilizacji, a mimo tego,
mimo tego, że mają przewagę sprzętową
bardzo widoczną po swojej stronie,
nie są w stanie frontu przerwać, co znaczy
ta ofensywa rosyjska, która była zapowiadana
od dłuższego czasu, ona tak naprawdę
ma miejsce cały czas, czy miała miejsce w ostatniki
kilkunastu tygodniach, sukcesu nie odniosła.
Bardzo dziękuję Wojciech Konończuk,
dyrektor ośrodka studiów wschodnich,
był gościem raportu na dziś. Dziękuję bardzo.
Donald Trump został jako pierwszy prezydent
w historii aresztowany

i postawiony przed amerykańskim sądem pod zarzutem fałszowania dokumentów biznesowych. 34 zarzuty postawione prezydentowi przez prokuratora z Manhattanu odnoszą się do sprawy wypłacenia przez Trumpa za pośrednictwem jego prawnika. Byłej gwiazdki porno, z którą Trump miał romans, pieniędzy w celu utrzymania romansów tajemniczy. Były prezydent, nie przyznaje się do winy, twierdzi, że cała sprawa to spisek demokratów i prokuratora, który osobiście go nienawidzi. Nasz kraj zmierza do piekła, podsumował Donald Trump w przemówieniu do swoich zwolenników w posiadłości w Mara Lago na Florydzie. W Krakowie jest ze mną doktor Marcin Fatalski amerykańista z Uniwersytetu Jagiellońskiego Witam Pana. Dzień dobry, dzień dobry Panie redaktorze, dzień dobry Państwu. Porozmawiajmy chwilę o samych zarzutach. Dlaczego w ogóle mówimy o przestępstwie w sytuacji, kiedy mamy dwie strony, obie godzą się na pewien układ finansowy, pieniądze zamilczenie w jakiejś tam sprawie, układ zostaje zrealizowany, sfinalizowany i pytanie, to jest wątpliwe od strony moralnej, może odrażające od strony estetycznej, ale gdzie mamy tutaj łamanie prawa z punktu widzenia prokuratury amerykańskiej? To chodzi o sposób wykładkowania pieniędzy, które miały być pieniędzmi docelowo dla kampanii wyborczej. Rzecz polega

na tym, że właśnie tak jak Pan powiedział
no Trump
nie byłoby niczym niewłaściwym z formalnego
punktu widzenia, z formalno prawnego punktu widzenia
jeśli by on zapłacił zamilczenie
na temat własnego romansu.
To jest jedna sprawa,
druga sprawa i tutaj dotykamy
jednej kwestii, to jest kwestia
finansowa, to znaczy
czy można w ten sposób działać.
Natomiast prokurator
rozciąga
i to jest prawie istotne,
rozciąga ten zarzut
lub byłby
zarzutem dotyczącym przekroczenia
przepisów dotyczących
sposobu księgowania wydatków.
Rozciąga do
poziomu zarzutu
karnego obejmującego przestępstwo
czyli niewykroczenie już podatkowe
karno-skarbowe
jeśli można tak powiedzieć, ale
to jest już przestępstwo
zdaniem prokuratury, polegające na tym
że Trump zapłacił te pieniądze
po to, aby ukryć
fakt, który dyskredytował by go
w oczach opinii publicznej.
Tutaj wchodzimy na grząski grunt
dyskusji dotyczącej tego czy to są
zarzuty, które mogą się ostać
w sądzie, bo ja się zmanem zgadzam
w pełni. Można by dyskutować
na temat tej kwestii z perspektywy
moralnej, estetycznej.
Natomiast problem polega na tym
czy ten rodzaj
zarzutu, który stawia
prokurator Manhattanu
Donaldowi Trumpowi
o stanie się w sądzie

czy uda się dowieźć
że te nieprawidłowo
księgowane wypłaty
uderzania, były wypłatami
służącymi nie tyle ukryciu
faktu romansu przed żoną
jak chciano by bronić teraz Trumpa,
tylko chodziło o to, żeby
ukryć ten fakt przed opinią publiczną
i tutaj prokurator powiada
no dobrze, on to zrobił po to,
żeby wygrać wybory, zataił
część prawdy o sobie. To znaczy to jest
problem dotyczące
tego czy da się coś takiego dowieźć
przed sądem. Michael Cohen, człowiek
który został skazany
przekazywanie pieniędzy z Czormii Daniem
z który kiedyś był prawnikiem Trumpa,
teraz jest jego wielkim krytykiem, no i świadkiem
oskarżenia, mówi, że powinny
przemówić dokumenty, że już nawet nie on
sam, a on przemawia w tej sprawie chętnie
ostatnio,
będzie mówił, co obsłuszał o Trumpa, ale same
dokumenty dowiodą,
że Trump ma na sumieniu właśnie taki
rodzaj postępowania. No właśnie
i tutaj dochodzimy do istoty rzeczy, bo
ciągle poruszamy się we mgle, oczywiście
nie znam tych dokumentów, nikt ich nie zna
tego za prokuratorem
i jego najbliższymi współpracownikami,
na tym polega
cały problem,
na tym polega cała wątpliwość
i głosy,
nawet ze strony
no takich krytyków, jak
mitromnej, który
przecież no wiemy, jest jedynym
republikaninem, który głosował
za impieczmentem
Donalda Trumpa i on mówi, że to

jest motywowana politycznie
mąka na Trumpa. To to prawda.
Prawda i to jest ciekawe, że
to też jest znamienne, że
w obozie republikańskim, nie tylko
republikańskim, bo tutaj część tego komentariatu,
które określimy sobie umownie mianem liberalno-lewicowego,
też jest powściągliwa.
Ale w obozie republikańskim
mamy jedność, nawet ci, którzy są
surowymi krytykami Trumpa,
na przykład były wiceprezydent Mike Pence,
który przecież też
znalazł się na kursie kolizyjnym z Trumpem
i może walczyć o swoją pozycję,
swoją pozycją, swoją
agaminację w wyborach prezydenckich,
który został przed samego Trumpa
odsądzony o czci i wiary, przez jego najbardziej
zagorzałych zwolenników, oskarżony o zdradę.
On też występuje
w tej sprawie po stronie Trumpa. To wynika
z kilku czynników. Ja myślę, że to jest
po prostu sprawa polityczna w tym sensie,
że ci ludzie uważają,
iż w gruncie rzeczy
Trumpowi
ta sprawa nie zaszkodzi w sensie formalnym,
więc nie ma o co cruzić
kopii, dlatego że jest to
bardzo trudne do udowodnienia.
No tak jak pan powiedział, my nie wiemy,
jakimi argumentami posłuży się
prokurator
Breck. A on może posłużyć się
to czy on twierdzi oczywiście, że ma bardzo
silne dowody przeciwko Trumpowi,
ale my nie wiemy jaka jest moc tych dowodów. Czy mamy
rzeczywiście coś na piśmie, gdzie Trump,
jak twierdzi Kołyn,
miał, czy jak sugeruje Kołyn,
bo to też trzeba by tutaj o stronie dobierać
słowa, dać do zrozumienia wyraźnie, że
on się żadnego ujawnienia tego faktu

swojej żonie nie obawia, obawia się, że
opinia publiczna dowie się o tym romansie,
i wtedy rzeczywiście mamy do czynienia z
innym postawieniem sprawa. Znowu, czy to
jest zwykłe zeznanie, czy to jest gdzieś
w jakimś dokumencie, czy to się zachowało
i jest dokumentem wiarygodnym.
Poza tym panie Marcynie, my się tutaj poruszamy
w ogóle w sferze pozaprawnej,
to znaczy to jest fajne na scenariusz
filmowy, natomiast
zadaniem prokuratora
jest udowodnienie Trumpowi, że
złamał prawo.
Trump nie musi udowadniać, że nie złamał.
To będzie trudne.
Trump nie musi nic robić, to prokuratura
musi udowodnić, może złamał prawo,
bo tak działa prawo
w państwie demokratycznym, prawda?
Wystarczy, że będzie jakaś wątpliwość
i on musi zostać unieminiony.
Oczywiście, jeden z komentatorów
powiedział, że tutaj trzeba mieć
naprawdę bardzo wysoki poziom
prawdopodobieństwa, uprawdopodobnienia
tego zarzutu. Nawet jeżeli by
że uda się dowieść
coś takiego Trumpowi, to weźmy pod uwagę
fakt, że tej klasyfikacji, przestępstw
to przestępstwo, z czego teraz Trump jest
zaskarżany, jest nisko
w tym amerykańskim katalogu.
Innymi słowy są poważniejsze zarzuty.
Ja nie wiem, czy będziemy mieli okazję o tym rozmawiać,
ale są poważniejsze zarzuty,
i tam się toczą postępowania. One dotyczą
kwestii obliczania głosów
Georgii. One dotyczą tej rebelii.
6 stycznia, tak?
Tak, dokładnie, która miała uniemożliwić
osiągnięcie wybranego prezydenta
Joe Bidena.
To są o wiele poważniejsze sprawy.

I jeszcze przetrzymywanie dokumentów
tajnych w Maralago, prawda?
Które, jak twierdzi Donald Trump,
przestały być tajne, kiedy on je tam zaniósł.
To też jest ekstrawagancja. Jedna z wielu
ekstrawagancji tego człowieka.
Rzecz wszakże w tym,
że wszyscy chyba
mają poczucie, bo widać to rzeczą
w sondażach, że ten
akurat zarzut, przynajmniej ten
zarzut, w Trumpa nie uderza.
I to się politycznie
opponentom Trumpa w Partii Republikańskiej
nie opłaca, żeby ten wątek
eksploatować, bo on paradoksalnie
Trumpa wzmacnia. Nawet
ci, którzy by chcieli wskoczyć na tę falę
Trumpizmu,
no wobec faktu, że ta twarz już jest zużyta,
że on ma swoje na sumieniu, że przestał być atrakcyjny.
Żyjemy w czasach, w których się szybko przestaje
być atrakcyjnym
politycznie. To w tych warunkach
wskoczenia ten
będzie trudne, dlatego że
wyborcy Partii Republikańskiej uważają
to za rodzaj wędety przeciwko
Trumpowi. Jest parę spraw, które wskazują
rzeczywiście, no weźmy pod uwagę fakt, że oskarżanie
jest na gruncie prawa stanowego, nie prawa federalnego.
Prokuratora federalna nie zdecydowała
się tutaj nastawianie zarzutów.
Innymi słowy, sprawa jest
z punktu widzenia procesu dowodowego
trudna, a ciężar polityczny
czy charakter politycznej sprawy
powoduje, czy tło
polityczne tej sprawy powoduje, że ci,
którzy uważają iż mogłaby,
że coś mogłoby z Trumpowi zaszkodzić
i chcieliby wykorzystać te szanse, czy to
po stronie partii demokratycznej
czy po stronie

ką kandydatów Trumpa w Partii Republikańskiej
oni w tym akurat wątku
takie mam wrażenie.
Tej szansy nie upatrują i dlatego mamy do czynienia
z taką sytuacją, w której
partia republikańska
podzielona w istocie rzeczy stanęła teraz
murem za Trumpem. To jest
przełom w polityce, w życiu
połącznym Stanów Zjednoczonych,
bo okazuje się, że można
pozwać byłego prezydenta, nikt nie
stoi ponad prawem i to moglibyśmy
powiedzieć jest wspaniałe
osiągnięciem amerykańskiego
systemu prawnego, ale
jeśli
okaże się, że prokurator
nie ma wystarczających dowodów,
żeby choćby skazać Trumpa
nagrywane, bo tak naprawdę
o tym mówimy, pan o tym wspomniał
tutaj założenie takie, że za tę sprawę
Trump pójdzie do więzienia
jest bardzo ambitne, powiedzmy
sobie szczerze.
Jeżeli się okaże, że prokurator nie ma
dowodów, żeby w ogóle udowodnić
jakikolwiek przestępstwo Trumpowi, to to jest
kompromitacja, to jest osłabienie
prestżu urzędu nie tylko tego
prokuratora, ale także prezydenta,
bo to jest taki sygnał
wysłany światu i
wysłany opinii publicznej. O, słuchajcie,
jeżeli macie jakikolwiek problem
z prezydentem Stanów Zjednoczonych,
to zróbcie pozew, pozwijcie go do sądu
i tak jak każdy inny
będzie sądzony. To jest
rzeczywiście nowa sytuacja, ale tylko, że w Ameryce
jest sporo tych nowych sytuacji generalnie
zawsze jest jakaś
jakiś wyzwanie wokół, wobec

którego ten system prawny i system polityczny staje, on się póki co broni, no to ja słyszę wiele głosów pesymizmu na temat obecnego, obecnej kondycji Stanów Zjednoczonych, one są uprawnione, natomiast mam wrażenie, że mimo wszystko ten amerykański system prawny i amerykańska lita polityczna jednak wychodzi obronną ręką jest jakiś konsensus wokół takich filarów Republiki, jeśli można tak górnolotnie nazwać. Ale ja się z Panem zgadzam, że oczywiście to będzie pogłębiało podziały w Stanach Zjednoczonych, bo fakt, że Trump wychodzi z tego w miarę obronną ręką wynika z ogromnej polaryzacji obecnej w amerykańskim życiu politycznym. Przemunimy sobie, że skądś to trochę podobna sprawa, który ściażyła Billowi Clintonowi. Chodziło o fakt, że on kłamał w sprawie swoich relacji z Moniką Lujński, tylko z Moniką Lujński, ale to się ciągnęło, zanim groziło unimpicmentem. To był powód ogromnego sporu politycznego w Stanach Zjednoczonych. I wtedy Clintonowi to nie zaszkodziło, ale generalnie uważa się, że w dłuższej perspektywie to jednak było coś, co ciążyło demokratom, bo to poduważyło reputację partii demokratycznej tego obozu politycznego, liberalnego, szerokiego możemy tak nazwać. W wypadku tego, co się dzieje teraz z Trumpem, można mieć wrażenie, że to raczej rzeczywiście będzie szkodziło instytucji niż samemu politykowi, bo w ramach tej polaryzacji jeszcze gdyby doszło do sytuacji, że te zarzuty się nie ostoją w sądzie, one upadną, to będzie oznaczało, że wszyscy,

którzy bronią Trumpa, powtórzał.
To była wendeta polityczna.
Chciano
dopie z prezydentowi
uniemożliwić mu kandydowanie wyбора, albo
opozycję, bo też od strony prawnej jest
kwestia dyskusyjna, ale oczywiście mógłby
brać udział w tych wyborach, jak wszystko na to
wskazuje. Innymi słowy
paradoksalnie by go to wzmocniło,
a osłabiło instytucje, które i tak
są po tych kilku latach Trumpa osłabiono,
bo pamiętajmy, że on jest
politykiem, który konsekwentnie podkreśla
swoją, swój krytyczny stosunek
do instytucji w amerykańskim życiu
politycznym. No i o ile
kiedyś można było powiedzieć tak, dobrze
jest to ok, jakiś element retoryki.
To ten populizm służy mu
dla wzmocnienia jego
bazy politycznej i tak dalej, ale to
co zrobił pod koniec prezydentury, tak czy nie
uznał de facto. Zwycięstwa
prezydenta, że się stał Joe Biden
w wyborach prezydenckich. Fakt, że
podburzył tłum
i no to
to wszystko wskazuje, że on
autentycznie
kwestionuje, jak stawia się ponad
amerykańskim system politycznym
i ciągnie, systemem prawnym, i ciągnie
Amerykanów, te strony, co z punktu
widzenia, spójności państwa
jest niebezpieczne.
I to w tym sensie jest bardzo negatywny proces
w wielu wymiarach. To coś takich dzieje
w Stanach Zjednoczonych. No właśnie, ale
jeżeli by ta sprawa się zawaliła
to mamy na dodatek
oprócz tego, wszystkiego o czym pan mówi
mamy lewicowego
prokuratora, który

motywowany politycznie próbuje obalić swojego przeciwnika politycznego. Pan nawiązuje do sytuacji Clintona, ale możemy nawiązać do sytuacji Joe Bidena, u którego również znaleziono dokumenty określane jako tajne i powiedzmy, że znajdzie się prokurator republikański, który powie, no, rozpoczniemy sprawę przeciwko Bidenowi, dlaczego nie. No tak, mogą powołać specjalnego prokuratora, prawda, ale w warunkach administracji demokratycznej, gdzie prokurator generalny czy minister sprawiedliwości w warunkach amerykańskich jest z ramienia Joe Bidena, no to będzie wtedy czuł się w obowiązku, bo taka jest praktyka w Stanach, powołanie niezależnego prokuratora, którego działalność będzie poświęcona tylko temu włącznemu aspektowi. Tak się może oczywiście zdarzyć, co więcej powstaje wtedy wyrażenie, że wszyscy mają coś na sumieniu i to jest w tej historii najgorsze, no bo można powiedzieć tak, ok, wszyscy wynoszą te dokumenty, każdy tam ma jakieś wykroczenia przeciwko pragmatyce tego postępowania z dokumentami na sumieniu, więc właściwie dlaczego się tego Donalda Trumpa tak czepiać? Problem chyba polega na tym, że narasta takie przekonanie w znacznej części wyborców amerykańskich, że mamy do czynienia z ekipą, czy elitą polityczną, która generalnie ma dużo na sumieniu, co nie jest prawdą, bo trzeba obiektywnie powiedzieć, że w tej całej historii Donald Trump ma mimo wszystko więcej. To po pierwsza, po drugie, że działania wymiaru sprawiedliwości, a może raczej aparatu ścigania, no bo tu w miarę sprawiedliwości

jest Sona, więc ten aparat ścigania prokuratora,
że one są motywowane politycznie.
Więc z tego punktu widza nie jest to osłabienie
instytucji amerykańskiego
życia politycznego.
Nie wygląda to dobrze.
Co gorsza, mam takie wrażenie,
że nawet kiedy przyjdzie do naprawdę poważnych
zarzutów dotyczących Georgii,
czyli tego liczenia głosów, dotyczących wynoszenia
dokumentów, o których teraz mówimy, czy dotyczących
tej rebelii, to wszystko
może na tlenie powodzenia tej sprawy,
czy jej rozdmuchania
przesadnych oczekiwania związanych z konsekwencjami
tej sprawy.
Może spowodować, może paradoksalnie
wzmocnić Trumpa,
a przecież chodziłoby na koniec o to,
żeby
powstało takie przeświadczenie, że faktycznie
nikt nie stoi w warunkach amerykańskich
ponad prawem. Coś, co jest jedno
z tych elementów,
nie wiem, chyba łączących
wciąż ten, posługując się
tą metaforą
Abrahama Al-Nikol na dom podzielony,
no a z drugiej strony, kiedyż ta Ameryka nie była
na domem podzielonym.
Nic nie wskazuje na to, żeby
to, co się dzieje, miało go
osłabić, prawda? To znaczy,
jeśli Trump jest osłabiony, to nie
z powodu tego dochodzenia.
Nie, nie, nie, dlatego właśnie mam takie wrażenie, że
polaryzacja polityczna, to zresztą
są badania, one nie są na jakich pogłębionych grupach,
nie można powiedzieć, żeby to były
przynajmniej te, które mają
okazję przejrzeć, żeby one dawały
nam pełny i
naprawdę jednoznaczny wgląd w nastrój
nienpublicznej. Zresztą wiadomo, że trzeba

by zbadać trendy, ale to,
co zbadano do tej pory, pokazuje,
że raczej wzmocniło to Trumpa
i myślę, że z tego wynika właśnie
postawa jego oponentów politycznych,
bo powstała taka
nadzieja, że uda się
Trumpa zmarginalizować, także w parchi
republikańskiej, a ta
sprawa paradoksalnie
przywraca go
tej najbardziej zacieklej,
może najtwarszej, części republikanów
o tym Trumpistom,
których, nie wiem, Desantis, na przykład
próbował zagospodarować, i nie też mogliby sobie
to w ten sposób wyobrażać,
no i to
Trump zyskuje na tym. O, w ogóle mam
wrażenie, jest trochę miotany
bardzo rozbieżnymi namiętnościami
w tej kwestii. Z jednej strony, wiadomo, że
jest to człowiek o ogromnym ego,
milioner,
były prezydent, innymi słowy dla niego,
cała ta sytuacja
była krańcowo upukarzająca
to zbieranie odcisków palców, to formalne
reszkowanie na chwilę
była dyskusja, czym urobić zdjęcia, czy nie
robić, no przecież to jest pod fornią pokazując, ale
to jest też element amerykańskiej takiej kultury
prawnej, prawda, to jest takie publiczne pochańbienie
człowieka jeszcze przecież nieskazanego.
To Amerykę bardzo różni, na przykład od
realiów europejskich, ale z drugiej strony
mamy do czynienia z
sytuacją, w której on widzi
w tym pewną szansę, to znaczy on uważa
no to mnie podniesie, więc on te swoje
lęki, które
chyba nie ukrywał nawet przesadnie, bo to
widać było w jego postawie
on je próbuje

przekuć w sukces, to znaczy
on stara się pokazać
siebie jako ofiarę, wie, że to działa, to działa
no tam się ustawili przecież, kiedy go
wiesiono dwa tłumy,
jeden krzyczał, kolejne
cztery lata, drugi krzyczał w więzieniu,
widać, że po prostu Trump wraca
do tego teatru politycznego,
a wydawało się, że
jego gwiazda ostatnio przygasła, więc
paradoksalnie co ta sprawa chyba
mu pomaga, bardziej niż szkodzi, no
temu oczywiście sprzyjają
okoliczności, żyjemy w poce
ogromnej polaryzacji,
czyli mobilizowanie swoich, nie przekonywanie
centrum, centrum się kurczy,
mobilizujemy swoich, no i Trump
ta to gra. Mówi pan, że jego gwiazda
przygasa, dlaczego jego gwiazda przygasa?
Znaczący przygasała. Przygasała.
To czy rozbłyśnie nowym
blaskiem, to zobaczymy, prawda, ale
rzeczywiście można odnieść takie
wrażenie, że Trump jest
no jakby lekko
po bładu. Po bładu, tak, że jest
innym człowiekiem niż był do niedawna.
Tak, no, dlatego, że
on bardzo dużo mówi,
składa różnego rodzaju deklaracje,
to są kwestie chociażby
polityki zagranicznej,
co jest tak, że
on się bardzo wyraźnie
odcinał od tego konsensusu, który
kształtował się w Stanach Zjednoczonych na temat pomocy
dla Ukrainy, ten konsensus oczywiście ma
swoje ograniczenia.
Można by też dyskutować o tym,
jakie jest stanowisko partii republikańskiej,
ale generalnie, jak on wychodzi i mówi, że
bez niego ta wojna, czy z nim ta wojna by się

zakończyła szybko, albo w ogóle do niej by
nie doszło, bo sprawy by rozwiązał, to
jeśli nie liczyć tych najbardziej
zagorzałych zwolenników,
no to on
pojawi się trochę niepoważnie, prawda,
to jest jedna sprawa. Kolejny to, czy
on generalnie sprawia wrażenie
takiego
szołmena, który miał swoje 5 minut,
a teraz
jego argumentacje
przechwytyją politycy, którzy
jawią się jako racjonalni. Oni
wydobywają to, co było elementem
tego trampizmu, no bo trampizm jest jakby
używamy tego terminu, ale
można oddzielić trampizm za samego trampa.
To jest pewien nurt w polityce amerykańskiej
i on jest, i dopóki
nie wygaśnie, nie wypali się
może on się instytucjonalizuje w ogóle,
to on będzie wpływał
na partię republikańską, nie będzie się dał
bez niego zwyciężyć
w prawyborach partii republikańskiej.
Innymi słowy nie można być
kandydatem republikańskiej, więc
myślę, że ci, którzy jawili się jako bardziej
przewidywalni, starali się
umiejętnie dosyć
tych zwolenników tego
trampizmu, bardziej umiarkowanych,
nie wiem, o różnych odciniach, przechwycić.
A on, poprzez swoją taką
właśnie
niestabilność, która kiedyś była jego atutem,
tę zmienność nastroju
w taki rodzaj przesady
we wszystkim, on stawał
się coraz mniej wiarygodny i teraz nagle
przestaje być tym politykiem, który
się jawił jako
odchodzący, no skoro go oskarżają, to znaczy

się boją. A jak
się boją, to znaczy, że to
jest poważny człowiek, który wciąż
może wystąpić w naszym imieniu.
Rozumują tak ci
wyborcy. No i chodzi o skuteczność.
Wyborcy mają taką tendencję
do pójścia za tym, kto może
wygrać. Trump się
przez czas jakiś, może znowu zacznie
się tak jawić, jako człowiek, który
już im tego zwycięstwa niegwarantuje,
no przegrał też wybory. To warunkach amerykańskich
też jest specyficzny. Powrót
Trumpa i jego kolejne kandydowanie
to też byłaby nowość w warunkach
XX, XXI wieku.
Ponagły ten, kto przegrywał, już nie wracał.
No właśnie z tego
względu. Bo nikt nie lubi tego, kto
przegrywa. Tak, dokładnie tak.
I mówi pan, że ta sprawa może być dla niego
szansą. No chyba problemem jest to,
że następne przesłuchanie dopiero w grudniu
to znaczy, coś się tam
będzie działo w międzyczasie.
Ale to da się tak podrzucać
pod ten ogień przez te kolejne
miesiące? Myślę, że będą
podrzucać dni drudzy. Mamy te postępowania,
które jeszcze są w toku. A Trump
będzie teraz pokazywał się, jako ten, który
siedzi w oblężonej twierdzy i będzie
wzywał swoich zwolników do konsolidacji.
No to jednak to działa.
Nie ma na to, że oni nie miały dolary, prawda?
Wiadomo o tym, że on uzyskał spore wsparcie
ze strony swoich zwolenników. Nie tylko
w postaci manifestacji, ale także
wpływów finansowych.
Więc póki co
ten mechanizm
działa. On ma taką specyfikę. To jest
człowiek, który umiejętnie potrafi

wykorzystać
fale, która płynie. To jest konsekwencja
jego takiego doświadczenia
w show biznesie.
I myślę, że on
będzie próbował korzystać na tym. To jest
oczywiście nie wiemy
co się wydarzy.
No bo do grudnia może się wiele rzeczy wydarzyć w polityce.
Bardzo wiele rzeczy. To jest sama epoka,
zwłaszcza współcześnie w polityce.
Ale on widzi w tym szansę i będzie się tego
trzymał. Czemu się uda? No czas pokaże.
Bardzo wiele rzeczy
może się wydarzyć. Póki co
myślę,
Biden ma wciąż większe szanse
na zagwarantowanie sobie zwycięstwa.
A chyba
kandydatura Trumpa bym mu to ułatwiła.
Bardzo dziękuję.
Doktor Marcin Fatalski, amerykańista z
Uniwersytetu Jagiellońskiego był gościem
raportu na dziś. Dziękuję
Przejmie. I to już prawie wszystko
w tym wydaniu raportu na dziś.
Zapraszam państwa wielką sobotę na wielkanocne
wydanie raportu o stanie świata.
To będzie świąteczne, specjalne
wydanie. A w poniedziałek
raport o książkach też proszę
nie przegapić. Tymczasem dziękuję
bardzo za dziś i dziękuję za to,
że nieustannie jesteście państwo
z nami.
Raport o stanie świata
od marca 2020 roku
rozwija się dzięki państwa
zaangażowaniu i szczotrości.
To dzięki wam możemy opowiadać
o świecie przy pomocy dźwięków.
Dzięki wam ten program
przygotowywany w profesjonalny sposób
z zachowaniem najwyższej jakości

bo na nią właśnie zasługują
słuchacze raportu o stanie świata.
Serca dziękuję
wszystkim państwu za wpłaty
wasza chojność jest dla mnie
ogromnym zobowiązaniem. Zbiórka
na patronite.pl ciągle trwa
zachęcam do udziału.
Najchojniejsi patroni
raportu o stanie świata to
budujemy hale
Six Construction
firma Ampio Smart Home.
Aureus. Leasing
Kredyt. Ubezpieczenia
Księgowość. Sprawdź nas
na www.aureus.pl
Hotel Bania
Termaliski w Białce Tatrzańskiej
oferujący pakiety pobytowe
z termami w cenie.
Mikoż Barchewski
2005 Global
firma doradcza
Credo.
Galmed. Polskie pompy
ciepła.
Gdzie po lek.pl
Wyszukiwarka leków w aptekach
stacjonarnych i internetowych.
KR Group
firma outsourcingowa
www.krgroup.pl
Razem w przyszłość.
Polsko-Japońska Akademia Technik
Komputerowych
Warszawa Gdańsk Bytom
Michał Małkiewicz
Northmaster
Motorowych z Polski
www.northmaster.pl
firma Software Mill
od zawsze zdalni programują
dla całego świata.

Dom wydawniczy muza, bo świat
nie jest nam obojętny.
Pure Play
Transparentna agencja
Mediowa Digital i doradca
w budowaniu kompetencji in-house.
Uber. Myślimy globalnie
działamy lokalnie.
Universal Music Publishing
Bank Muzyki Licencyjnej
Muzyka do Oprawy Podcastów
Gier Filmów
www.universalproductionmusic.com
Agnieszka i Sławek Zawadzcy
a także
Budros Pąpy Ciepła
Gruntowe Pąpy Ciepła
dla budynków przemysłowych i wielorodzinnych
Kompleksowa Obsługa
Liceum Błęńskiej
Gdańsk Kowale
Przemysłana edukacja
w dobrym miejscu
Piotr Bohnia
Michał Bojko
CIO.net
and Digital Excellence
Łączymy ludzi i idee
Grupa Brokerska CRB
Ubezpieczenie należności
dla twojej firmy
Bezpłatne porównanie ofert
www.grupacerb.pl
Duna Language Services
Biórot umaczeń
do zadań specjalnych
www.duna.biz
Pliksi Project
Kompleksowy i intuicyjny system
do zarządzania projektami
i portfelami projektów
JMP
Zmiłoci do sportu, z najlepszych tkanin
w sercu podhala

szyjemy dla was porządną odzież
Palarnia Kawy
La Caffè
LSB Data
Dedykowane aplikacje internetowe dla biznesu
masz pomysł
zrealizujemy go
na kom
wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
wydawca książek serii
Krótkie wprowadzenie
Wszystko co trzeba wiedzieć
Leszek Małecki
Aplikacja Moja Gazetka
Polska proekologiczna aplikacja
zakupowa z gazetkami promocyjnymi
i nie tylko
Moja Gazetka
Kupuj Mądrze
Firma Prosper z Sosnowca
Hurtownia elektroenergetyczna
marki czystus
Drukarnia cyfrowa
totem.com.pl
Dla nas książka zasługuje na najwyższą jakość
Fundacja Wasowskich
opiekująca się z puścizną
Jerzego Wasowskiego i wydawca
książek Grzegorza Wasowskiego
Szczegóły na wasowscy.com
Michał Wierzbowski
Wayman
Oprogramowanie wspomagające
firmy inżynierskie w zarządzaniu projektami
stworzone przez polskich inżynierów
dla sektora projektowego
www.waymansoftware
Sławomir Zając
Dziękuję bardzo
To dzięki państwu
Mamy raport o Stanie Świata